

Het nieuwe Vlaamse kinderbijslagsysteem, het Vlaamse Groeipakket, gaat in vanaf 1 januari 2019 (<http://www.groeipakket.be/>).

Op 17 januari 2018 werd het Ontwerp van decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid ingediend bij het Vlaams Parlement (<https://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/1223327>).

In deze regelgeving zal samenwonen een rol spelen bij de toekenning van de sociale toeslagen. Op pagina 478 wordt hierover het volgende gesteld (<http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1365831>):

Titel 5. Sociale toeslagen

Art. 18. Het basisbedrag van 160 euro, wordt voor het rechtgevende kind verhoogd met een maandelijkse sociale toeslag als de inkomsten van het gezin van de begunstigten bepaalde grenzen niet overschrijden. Het bedrag van de toeslag, vermeld in het eerste lid, bedraagt:

- 1° 50 euro per kind voor gezinnen tot en met twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten niet meer dan 30.386,52 euro bedragen;
- 2° 80 euro per kind voor gezinnen met meer dan twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten niet meer dan 30.386,52 euro bedragen;
- 3° 60 euro per kind voor gezinnen met meer dan twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten tussen 30.386,52 euro en 60.000 euro liggen.

De Vlaamse Regering bepaalt met welke inkomsten van welke personen rekening wordt gehouden om de gezinsinkomsten, vermeld in het eerste lid, vast te stellen. Ze bepaalt de periode waarin de sociale toeslag wordt toegekend, en ze kan de gezinsgrootte nader bepalen. De Vlaamse Regering stelt ook een alarmbelprocedure vast voor de onmiddellijke aanpassing van het recht op sociale toeslag.

Momenteel worden de uitvoeringsbesluiten van het decreet voorbereid. Deze zullen de krijtlijnen volgen die werden uitgetekend in de Conceptnota "Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat" die op 31 mei 2016 goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering (<http://www.groeipakket.be/sites/default/files/atoms/files/Conceptnota%20Groeipakket.pdf>).

Bij het toetsen aan een inkomensgrens moet bepaald worden *wiens* inkomsten er meegeteld worden. In het gezinsbegrip vertrekken we van het principe van draagkracht en houden we enkel rekening met (de inkomens van) de personen die bijdragen aan de draagkracht van het gezin, van zij die consumptiemogelijkheden creëren voor zichzelf en voor de kinderen, en dus de kosten voor de kinderen delen.

We nemen hierbij het gezinsbegrip van het huidige kinderbijslagstelsel over: ***om een feitelijk gezin te vormen moet men samenwonen op hetzelfde adres, geen bloed- of aanverwant zijn t.e.m. de derde graad, en samen een huishouden regelen en daartoe elk financieel of op een andere manier bijdragen.***

Dit heeft als gevolg dat we de inkomsten van volgende personen samentellen:

- wettelijk samenwonenden;
- gehuwden;
- feitelijk samenwonende partners die een bloedverwantschap hebben met het kind (of het kind erkend hebben). Dit geldt ook voor feitelijk samenwonenden die niet aan elkaar verwant zijn en waarbij één van de volwassenen geen erkende band heeft met het kind¹, maar die wel samen een huishouden regelen².

Het is geen eenvoudige taak om na te gaan 'wie samen een huishouden regelt'. Het is van belang om een aantal criteria voor feitelijk samenwonenden vast te leggen die eenvoudig te controleren zijn. Daarbij gaan we uit van de volgende criteria:

- mensen die samen een koopwoning bezitten of samen een huurcontract ondertekend hebben;
- de andere volwassene heeft een inwonend kind dat recht heeft op kinderbijslag.

Het volstaat dat 1 van deze criteria van toepassing is, maar beide kunnen even goed cumulatief aanwezig zijn in het betrokken gezin.

Ongeacht de keuzes die we hier maken, zullen er altijd leefsituaties zijn die niet door de criteria worden gevat. Bovendien zijn de gegevens van het rijksregister niet altijd even accuraat. Verandering van domicilie wordt bijvoorbeeld niet in elke gemeente even snel verwerkt, en in geval van een echtscheidingsprocedure kunnen mensen feitelijk maar nog niet wettelijk gescheiden zijn, of nog geen aparte domicilie hebben.

We voorzien daarom de mogelijkheid om de gezinssituatie op individuele basis te beoordelen en om een afwijkende situatie te bewijzen. De bewijslast voor gezinnen moet zoveel mogelijk beperkt worden door maximaal gebruik te maken van elektronische gegevensstromen. Dit neemt niet weg dat een individuele behandeling van dossiers altijd mogelijk zal moeten blijven, bijvoorbeeld in geval van echtscheiding.

¹ Het gaat om een relatief grote groep van de Vlaamse gezinnen: tussen de 10 en 12% van de kinderen woont bij ouders die niet-geregistreerd samenwonen (zie Corijn (2012), Ghysels, J. en Van Lancker, W. (2011).

² Bv. 2 vrienden die samenwonen: worden niet beschouwd als 'samen een huishouden regelen'.